KYSTVERKET

NORDLAND FYLKESKOMMUNE
v/ Lill Anita Horn og Silje Charlotta Wästlund
Postboks 1485 Fylkeshuset
8048 BODØ

Deres ref	Vår ref	Arkiv nr	Saksbehandler	Dato
23/18945-3 og 23/155340	2021/1957-160		Benedikte Farstad Nashoug	07.02.2024

Kommentar til Fylkeskommunens høringsuttalelse ifm. søknad om dispensasjon – utdypinger i prosjektet Stamsund -Risøyrenna med gjennomseiling Raftsundet

Oppsummering

Kystverket har i forbindelse med planlegging og gjennomføring av prosjektet Stamsund-Risøyrenna med gjennomseiling Raftsundet hatt behov for å få planavklart tiltakene i forhold til plan- og bygningsloven for å få tillatelse til mudring og dumping etter forurensningsloven. I nylig vedtatt kystsoneplan for Vesterålen er det ikke avsatt arealer til sjøbunnsdeponier og videre at utdyping ikke er tillat uten regulering. Kystverket vurderer at tiltakenes omfang og påvirkning ikke nødvendigvis utløser behov for regulering og derfor er det søkt om dispensasjon fra bestemmelser og reguleringskrav her.

Kystverket har sendt inn dispensasjonssøknad til kommunene Hadsel, Sortland og Andøy, og Nordland Fylkeskommune (NFK) har i den anledning fått dispensasjonssøknad for Hadsel kommune på høring (de to resterende vil sendes på høring i løpet av vinteren 2024). De tre dispensasjonssøknadene er tilnærmet likelydende da samtlige dispensasjonssøknader omhandler kystsoneplan Vesterålen. Derfor ønsker Kystverket å informere NFK om søknadsprosess og utfordringer som gjelder for alle de planlagte tiltakene.

Kystverket vurderer at tiltakene ikke utløser krav om KU. Det er planlagt at masser fra utdypingene primært skal tas på land og at masser som er planlagt deponert i sjø ved Tranesvågen i Andøy kommune ikke vil overstige 50.000 m^3 (jf. Forskrift om konsekvensutredninger, vedlegg II 11k). Viktige temaer som tiltakenes virkninger for naturmangfold er allerede godt utredet og beskrevet i søknader om tillatelse til mudring- og dumping til Statsforvalter. For de ulike tiltakene og samlet sett vurderer Kystverket at hensikten bak bestemmelsen det søkes dispensasjon fra ikke blir vesentlig tilsidesatt, og at fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene. Dette begrunnes i kapittelet «Begrunnelse for søknad om dispensasjon» under.

Sentral postadresse: Kystverket, postboks 1502, 6025 ÅLESUND

Telefon: 07847
E-post: post@kystverket.no
Internett: https://kystverket.no

Org.Nr.: 874783242
Bankgiro: 7694 05 06766

I forbindelse med høringsprosess for dispensasjonssøknad til Hadsel kommune har NFK stilt seg negativ til at kommunene skal gi dispensasjon fra en nylig vedtatt kystsoneplan. Kystverket ønsker å påpeke at disse farledtiltakene har stor samfunnsnyttig betydning, noe som tilsier at kommunene bør kunne vurdere å innvilge dispensasjon selv om kystsoneplanen er nylig vedtatt.

Bakgrunn

Kystverkets planlagte utdypingstiltak er deler av prosjektet Stamsund-Risøyrenna med gjennomseiling Raftsundet. Tiltakene er sikkerhetsforbedrende med mål om å gi en tryggere gjennomseiling og redusere risiko for grunnstøting. Tiltakene langs strekningen ønskes gjennomført mest mulig samlet for å kunne gi synergieffekter både med tanke på praktisk gjennomføring, men også for å sikre god, trygg og forutsigbar seilas samt trafikkavvikling i anleggsperioden. Tiltakene er prioriterte i Nasjonal Transportplan (NTP) og prosjektet er gitt bevilgning over statsbudsjettet. Kystverket arbeider for å opprettholde planlagt gjennomføringsstruktur og -tidsplan.

Kystverket har vært i kontakt med kommuner, NFK og private aktører for å se på mulighet for å nyttiggjøre massene som skal mudres. Det er alltid ønskelig at så mye som mulig av mudringsmasser fra Kystverkets prosjekter skal nyttiggjøres på land/utfylling i sjø. Massene fra Vitjet (Hadsel kommune) og Sortlandsundet er planlagt disponert i utfylling på Børøya i Hadsel kommune. Videre skal om lag 40 % av massene fra Risøysundet fraktes med lekter til Børøya mens i underkant av 50.000 m^3 rene løsmasser er planlagt lagt i egnet område på sjøbunn i Tranesvågen. Det er massene fra de nordligste tiltaksområdene som legges i deponi pga svært lang transportavstand, ingen interesserte mottagere av massene samt anleggstekniske utfordringer.

Kystverket har fått gjennomført tiltakene ved Småskallan og Molldøra i Vågan kommune samt tiltakene ved Trangstraumen og Gunnarbåten i Hadsel kommune i 2022 og 2023. De resterende tiltaksområdene er Vitjet, Båen og Mefjordgrunnen i Hadsel kommune, Skanken og Lysrevet i Sortland kommune og Nygårdsrevet, Risøyhamn/Risøyrenna i Andøy kommune og det er svært ønskelig å få utført disse tiltakene i 2024. Det er sendt inn søknad om tillatelse til mudring og dumping til Statsforvalteren i Nordland i 2022 og 2023 (vår ref 2021/1957 sak 94 for Andøy kommune og sak 142 for Hadsel og Sortland kommune). Disse tiltakene er imidlertid ikke planavklart med de gjeldende kommunene bl.a. fordi kystsoneplan for Vesterålen ikke var ferdig vedtatt ved innsendelse av mudre- og dumpesøknader. Prosess med å vedta kystsoneplan har tatt ulik tid for de tre gjeldende kommunene og det har vært utfordrende for Kystverket å få avklart hvilke plan tiltakene skulle være planavklart etter. Dette har Kystverket gjort både de tre kommunene og Statsforvalter oppmerksom på.

Tabell 1 -Utdrag fra bestemmelser til arealformål, Kystsoneplan Vesterålen

	4.2	**Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone (Hovedformålet) – V** Sjøarealer om er merket med påskrift V er allmenne sjøområder som kan nyttes til natur, ferdsel, fiske og friluftsliv. a) Akvakultur er ikke tillatt. b) Utfylling og deponering i sjø, flytebrygger og kaianlegg eller andre tiltak er ikke tillatt. Flytebrygger som ligger i sammenheng med vedtatte utbyggingsformål som grenser til sjø, kan etableres. Mindre tiltak i sjø, tilknyttet naturbasert reiseliv og gårdsturisme / turisme som badstuer, grillhytter, badestamper og andre mindre tiltak kan som hovedregel aksepteres. c) Det kan foretas fremtidige utbygginger (moloer, kaier, havner, utdypinger av farled, etc.) etter avklaring gjennom reguleringsplan d) Utlegging av sjøledninger for vann, avløp, varmepumper, strøm- og telenett kan tillattes på havbunnen.	*SOSI 6001* *Temakart over fiskeriaktivitet og økologi skal benyttes som grunnlag for vurdering av arealdisponeringer i allmenne sjøområder. Hensynet til og nærhet til gyte- og oppvekstområder for fiskeyngel og fiskefelt skal tillegges vekt i konflikttilfeller.*

Alle områdene for de omsøkte utdypinger og deponering i sjø er del av Kystsoneplanen for Vesterålen plan-Id 1871-202201. Tiltaksområdene befinner seg i område som er avsatt til «Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone, med underformål «Natur, ferdsel, fiske og friluftsliv», (NFFF) i Kystplan II Interkommunal Kystsoneplan for Vesterålen. I Kystsoneplanens bestemmelser er det i pkt. 4.2c beskrevet at utdyping i sjø kan foretas etter avklaring gjennom reguleringsplan. Kystverket har derfor søkt dispensasjon fra dette plankravet for å kunne gjennomføre omsøkt utdyping uten krav til reguleringsplan. Videre sier bestemmelse 4.2b at deponering i sjø ikke er tillatt. Det er derfor også søkt dispensasjon fra denne bestemmelsen (dispensasjon fra pkt.4.2c ble gjort som et supplement til allerede innsendte dispensasjonssøknader der det feilaktig kun ble søkt om dispensasjon fra pkt. 4.2b).

Begrunnelse for søknader om dispensasjon

Hensikten bak bestemmelsen det har blitt søkt dispensasjon fra vurderes å ikke være vesentlig tilsidesatt. Hovedformålet er bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone for sjøområder som kan nyttes til natur, ferdsel, fiske og friluftsliv; Tiltakene vil kun i en kortere anleggsperiode ikke være fullstendig tilgjengelig til hovedformålet og tiltakene vil gi svært begrenset permanent påvirkning.

Bestemmelsene tilrettelegger for utbedring av farvann (utdypinger av farled, moloer, kaier o.l.) hvilket også er resultatet av omsøkt tiltak – økt sikkerhet og fremkommelighet i farled. Effekten av tiltaket (utdypingen) ved utbedret farvann fremmer ferdsel som er intensjonen med bestemmelsene til arealformålet.

Kystverket har fått gjennomført en rekke faglige vurderinger for områder for planlagt mudring og sjøbunnsdeponi, samt områder i nærheten. Det er vurdert at det er lav risiko for at tiltakene vil ha store eller ukjente konsekvenser for naturmangfoldet i området. Midlertidige negative effekter for naturmiljøet (partikkelspredning, forstyrrelse) vil hensyntas ved avbøtende tiltak under gjennomføring.

Kystverket mener at det ikke er et behov for en reguleringsprosess fordi relevante hensyn allerede er ivaretatt og at sektormyndigheter og andre relevante høringsparter blir hørt i prosess med mudre- og dumpesøknad og dispensasjonssøknad. En reguleringsprosess vil også kunne medføre ytterligere forsinkelser i prosjektet, noe som vil være svært uheldig med hensyn til planlagt gjennomføring og nasjonale prioriteringer.

Det er tydelige samfunnsmessige fordeler med tiltakene. Økt sikkerhet og fremkommelighet i farleden gir en reduksjon i fare for ulykkeshendelser, akutt forurensning og tap av menneskeliv i forbindelse med grunnstøtinger i farled. Det er også positivt at store deler av massene fra utdypingene er planlagt disponert på land/utfylling i sjø. Dette bidrar til et mer begrenset behov for arealinngrep på land for å skaffe tilsvarende mengder utfyllingsmasser.

Tiltaket medfører ingen visuelle påvirkninger/endringer i verdifulle landskap, kulturmiljøer eller viktige friluftsområder.

Det er ingen tydelige ulemper ved å gi Kystverket dispensasjon med unntak av det faktum at det bes om å dispensere fra en nylig vedtatt plan. Kystverket finner det beklagelig at medvirkningen i planprosessen for Kystsoneplan Vesterålen ble begrenset på grunn av manglende intern/samlet vurdering fra Kystverkets side.

Med hilsen

Ruben Rostad
fungerende avdelingsleder

Benedikte Farstad Nashoug
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Eksterne kopimottakere:

ANDØY KOMMUNE	Postboks 187	8483	ANDENES
HADSEL KOMMUNE	Rådhusgata 5	8450	STOKMARKNES
SORTLAND KOMMUNE / SUORTTÁ SOUHKAN	Postboks 117	8401	SORTLAND
STATSFORVALTEREN I NORDLAND	Postboks 1405	8002	BODØ